

БЕРТОЛТ БРЕХТ

ЕДИН ПОДЪЛ ТИП

Превод от немски: Венцеслав Константинов, 1983

chitanka.info

Когато един следобед Мартин Гаир се разхождаше под топлото септемврийско слънце из някаква аристократична улица, забеляза вдовицата Марије Пфаф, която крачеше с енергични стъпки край витрините, облечена в светъл муселин. Тя беше висока и силна, надарена с едър бюст и явно заоблени бедра, които мекият плат добре подчертаваше. Имаше бяло, здраво лице и дебели кестеняви плитки, събрани на кок. Това му хареса и известно време той вървя след нея. После я заговори и попита дали може да я придружи. Тъй като я гледаше твърде дръзко, а беше висок, суховат момък, със загоряла кожа, отначало тя се изплаши и не отговори, но забърза и го остави да върви с нея. Той също не продума нищо повече и постепенно тя си възвърна самообладанието. За да се отърве от него, внезапно се завъртя на токчетата си и свърна в някакъв магазин за бельо, който след известно време напусна през една задна врата. Не видя вече Гаир, понеже той стоеше зад една издадена ограда. Тогава той хладнокръвно я последва отдалеч чак до дома ѝ. После отиде да хапне в едно почти подозрително заведение и там изгълта цял полусуров бифтек, към който добави три яйца. След като се нахрани, обърна чашка ракия, зачовърка с клечка черните си развалени зъби и със същия инструмент почисти ноктите си. Плати, даде пет процента бакшиш и напусна заведението. Когато дръпна звънеца в дома на госпожа Пфаф, мина покрай хубавичката прислужница в тъмния коридор и поиска да говори с госпожата. Тя излезе учудена, начаса го позна и каза на прислужницата още от вратата:

— Няма ме в къщи за този господин!

После се върна в дневната, където на масата димеше недоядената вечеря.

— Къде е господарят? — попита Гаир.

Прислужницата разтреперана се облегна о рамката на вратата и бързо си помисли за последното сексуално убийство във вестника, извършено с нечувана жестокост. Най-сетне рече:

— Господаря го няма... Ами че госпожа Пфаф е вдовица.

Последното изтръгнаха против волята ѝ черните очи на натрапника и тя му се замоли да я пощади, защото била честна. Той пристъпи до вратата, отвори я и влезе в дневната. Не остана дори за миг на прага, а веднага се отправи към насрещния прозорец, пред който се спускаше бял муселин, и каза:

— Обичам ви. Но привършете спокойно яденето си. Аз вече вечерях.

Вдовицата току-що бе седнала, защото със затаен дъх и развълнувана гръд бе подслушала разговора в коридора. Сега превъзможна обзелата я слабост. Чу думите на Гаир:

— Вие сте вдовица, каймакът значи е обран. Но все нещичко е останало и аз мога да го взема.

Госпожа Пфаф се облегна почти безжизнена на стола, но сетне се надигна бавно, макар като хипнотизирана, и се опита да се добере до вратата. Но Гаир я изпревари и натисна звънеца над масата. Прислужницата се яви и Гаир рече строго, с метален глас:

— Стана недоразумение. Уважаемата госпожа иска да отнесете всичко и да го измиете.

При това гледаше Марие Пфаф: беше висок, мургав момък, с ъгловати черти, но с меко и едро тяло. Госпожа Пфаф се изправи, помъчи се да се овладее и сдържано каза:

— Почистете, Ана!

После се извърна към госта си и мълчаливо му посочи едно кресло.

Той начаса седна, но премести креслото така, че лицето му да остане в сянка. Прислужницата тихо почисти. През това време Марие Пфаф отиде до огледалото, оправи си косата и извади нещо от една малка кутия. Когато момичето излезе, тя вече почти напълно владееше гласа си. Сякаш пееше, когато в смесица от възмутена сериозност и благородна ирония запита какво желаел господинът.

Гаир обгърна цялата ѝ фигура с пронизващ поглед.

— Вас — отвърна той.

При все че той седеше в коженото кресло някак приведен и отпуснат, нейният отговор прозвуча малко по-неуверено:

— Съвсем не ви разбирам.

Тогава той се изправи, застана на фона на муселина — мургав, широкоплещест, висок и силен. Сетне пак седна: това беше неговият отговор.

— Но какво собствено желаете? — промълви тя.

— Изглежда имате лоша памет. Оставете револвера!

Тя безмълвно го сложи на масата.

— Седнете!

Тя го послуша.

— Имам свободно време и яки мускули. Ще живея при вас, а вие ще водите домакинството ми.

Тя седеше съвсем смазана и не се осмели да каже нищо друго освен:

— Но аз изобщо не ви познавам.

— Първо ще се измия — отвърна той, — а после можем да направим нашето запознанство.

Като каза това, той стана, пристъпи до нея и я сграбчи с яките си ръце.

— Нищо че треперите, това е дори добър знак. Не съм нито сексуален убиец, нито мошеник, търсец брак. Любовник съм.

Не я целуна, а както се бе понадигнала, остави я да падне в креслото. Но когато тя не направи никакъв опит да стане, той се хвърли върху останалата почти без душа жена, мълчаливо я отнесе на шезлонга и кръстоса ръцете ѝ отзад над главата. После отстъпи от тежко дишащата вдовица. Тя се надигна без нито една дума, отиде в банята и я приготви. Той я занесе във ваната, после в леглото, което тя трескаво му посочи, без да знае дори името му. В полуздрача на алкова, сред болка и блаженство, тя се влюби в яките му ръце и им се отдаде телом и духом.

Когато на следната утрин отвори малко подутите си клепачи, тя се почувствува близка на непознатия момък и го обичаше въпреки мръсното му бельо. Стана тихичко, без да го буди. Докато се миеше, си тананикаше, а докато си подреждаше косата, мислеше за нощния рай, в който я бе въвел. Но после, когато се събуди, той започна да действа. На дневна светлина не губеше нищо, беше все тъй силен, имаше загоряла кожа и някои други неща. Не ѝ позволи да дръпне от прозореца жълтите тежки завеси, чувствуваше се добре в златистата светлина високият мургав момък. През нощта, когато се валяше с нея в леглото, беше като белезникава едра риба в езерото си, а сега лежеше на сухо сред златистата топлина и се припичаше, силен и зъл. Кафето си пи в леглото, при което тя зърна под тънката завивка коленете и бедрата му и свят ѝ се зави. Но той мързелуваше, беше му предостатъчно. Позволи ѝ да действа вместо него. Никога не ѝ мина през ум колко невероятно беше запознанството им, днес не мислеше какво ще стане утре. Започна се нов живот. Момъкът не излизаше нито

крачка от дома, изтягаше се в стаите, пушеше или се занимаваше със златните рибки, които съвсем леко проблясваха в зле осветеното помещение. Тя сама ходеше за пури, поднасяше му ликьор, отрупваше го с вестници. Животът ѝ беше придобил смисъл, денем беше майка, а нощем — любовница. Той си разбираше от занаята. Бяха щастливи. Миналото не съществуваше.

Така продължи половин седмица — три дни и четири нощи, после му омръзна. Трябваше да има разнообразие. Стопанката беше добре сложена, но само ликьорът и пурите можеха да бъдат едни и същи, жената — не. Така се стигна дотам, че той почна да чете вестник в леглото и изпълни рая с тютюнев дим. Вместо любов към мургавите гърди, у нея се появи уплаха от студените очи, тя вършеше всичко от страх, а той ставаше все по-неумолим. На четвъртата нощ, към пет часа призори — може да не е било още съвсем светло — той я прегърна за последен път. По обяд взе още веднъж вана, а след това се нахрани, обърна гръб пред измъчения ѝ поглед и напусна дома.

Тя го чакаше на прозореца, но не се осмеляваше да дръпне завесите от страх, че той може да дойде и да намери светлината прекалено силна, затова половината следобед ги придържаше с ръце.

Той се мота из града, пя в няколко бара (пари си бе скътал), плащаше царски, а надвечер спря едно момиче, изскочило след шест часа от някакъв магазин. То бе стеснително и бледо. Хвана го начаса под ръка, отидоха в една третостепенна гостилница и вечеряха богато. Доверието ѝ нарастваше, той не говореше почти нищо, но — за разнообразие, каквото търсеше — беше доста ласкав. Сетне се разхождаха два часа из парка и той целуна бледото ѝ рамо — веднъж сред тъмните храсти, и втори път — сред белите отражения на асфалта; а после, като стана девет часа, я взе със себе си в къщи.

Вдовицата Пфаф сама отвори вратата, но отскочи назад леко, като на пружини. Обгърнал рамото му, той отведе момичето през коридора в стаята. Сетне погледна вдовицата и тя излезе. Седна с момичето на масата и с разлюляна походка донесе коняк, сладко вино и малко кейк. Хапнаха, той все още гледаше втренчено коленете ѝ, тя бавно се опиваше, захвана да пее и да се смее, накрая закрещя. Заведе я на кожения диван и ѝ заповяда да спи, за да изтрезнее.

— Леглото е много фино за тебе — рече той.

После сам се просна в леглото с обувката. Между това, от срам пред прислужницата си, вдовицата прекара нощта в банята.

Когато утрото проблесна сиво и матово през цветното стъкло, в душата ѝ започна борба за вземане на решение. Тя победи. Стана и отиде в коридора. Нарамн си шапката, палтото и напусна къщата. Когато се върна в десет часа, прислужницата бе излязла, а мъжът лежеше в шезлонга. В стаята цареше безпорядък като след вакханалия. Той бе в лошо настроение и я посрещна с хаплива ирония. Спала ли е добре? Да не би да не е видяла призрака върху кожения диван? На дивана лежало едно животно, а в леглото — друго, нали? Ликьорът се бил свършил, но любовта му едва сега започвала. Впрочем трябвало веднага да се купи ликьор. Надявал се, че тя има пари — в противен случай да не жалела усилия, а да ги набави.

Тя стоеше до масата и го гледаше. Той се изправи и забеляза, че тя го наблюдава. Беше мускулест, суховат момък с подли черти. Властта му бе свършила. Изживяла бе някакво опиянение. Дали не бе пила ракия? Сега виждаше всичко: изпоцапаните мебели, леглото, опустошения бюфет. Главата ѝ тежеше, но стоеше здраво на раменете ѝ. Тя каза:

— Станете и закопчейте ризата си!

Той неволно я послуша.

— Но какво ти е? — запита той.

— Нищо. Можете да си вървите. Ако желаете нещо, позвънете на прислужницата!

Той стана, изправи се в целия си ръст. Но в стаята му беше добре. Рече с метален глас:

— Оставаме!

Тя се отдръпна.

Той се отпусна в креслото и се разсмя, но с това не потуши бунта. Тя тръгна към вратата, а после излезе с енергични стъпки. Известно време той продължи да седи, като разглеждаше мебелировката. Имаше някои хубави неща. После излезе. Защото в главата му бе проблеснало. Взе със себе си кутия пури, свали бомбето си от закачалката и подсвирквайки, напусна дома с кутията пури под мишница — нищо друго. Така бе дошъл. (Без кутията, но тя бе вече полупразна.)

Вдовицата Марије Пфаф взе вана. Избърса се усърдно и седна да обядва в разтребената столова, позвъни шумно на прислужницата и още преди ядене прегледа домакинските сметки в книгата.

После издрънча звънецът и мъжът се появи отново. Тутакси поиска да влезе брутално, но вече му липсваше предишният устрем; отстъпи, навярно надуши във въздуха нещо гнило. Чу жената да казва:

— Дайте му да яде в кухнята.

Докато момичето го водеше в кухнята, той тихо си подсвиркваше. Беше гладен и нещо му бе хрумнало.

Докато пиеше кафето си, госпожата попита дали „момъкът“ си е отишъл. Вече не се срамуваше. Прислужницата каза „да“ и вдовицата Пфаф излезе. Отиде в едно кафене, където намери познати дами. Щом се приближи до масата, настъпи тишина. Беше неудобно, те бяха научили, душеха около нея. Попаднала бе сред кучета. Не остана дълго, скоро се изправи и тръгна да се поразходи. Първо мина през магазините, без да купи нищо, после из парка и продължи нататък. Сети се за момъка и почувствува слабост в коленете. Обикаля из града до вечерта. Беше септември, въздухът бе хладен, небето — високо. В девет часа някой я заговори. Това бе млад човек, малко слабичък, с добри очи. Не беше дързък. Позволи му да я хване под ръка. Повървяха още един час из парка. По всички пейки седяха любовни двойки, възбудени, храстите невинаги скриваха всичко. Двамата говореха малко. Той разказваше за изследвания по германистика. Звездите влажно блестяха. Тръгнаха за дома. Тя си мислеше: „Не мога да прекарам нощта сама. Всяко начало е трудно.“ Мислеше си за него. Мислеха коленете ѝ. Затова позволи на младия човек да се качи. Той не отказа.

Пипнешком минаха по коридора и влязоха в стаята. Жената не запали лампата. В тъмнината си бяха по-близки. Хвана за ръка младия човек и плътно притисната до него, го поведе към алкова. Дръпна завесата и нададе слаб вик — вътре лежеше мургавият момък с прислужницата. Младият човек отстъпи до средата на стаята. Жената падна на колене, сложи глава на леглото и се разтърси от ридания. Момъкът спеше.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.